

B86/04

27 mei 1986

SANERING BINNEN GRIEKS COMMUNISME

Aan de situatie in Griekenland waarin twee rivaliserende communistische partijen zich beide van dezelfde naam, KKE, bedienen - de een nader aangeduid als de "binnenlandse", de ander als de "buitenlandse" KKE - komt een einde. De binnenlandse KKE, veruit de kleinste van de twee, besloot nl. zich niet langer communistisch te noemen maar onder een nog nader vast te stellen naam als links-socialistische partij door te gaan.

SANERING BINNEN GRIEKS COMMUNISME

Aan de situatie in Griekenland met twee rivaliserende communistische partijen die zich beide van dezelfde naam, KKE, bedienen - de een nader aangeduid als de "binnenlandse", de ander als de "buitenlandse" KKE - komt een einde. Op haar tijdens het Pinksterweekeinde gehouden 4e congres besloot de binnenlandse KKE nl. zich niet langer communistisch te noemen.

Over deze beslissing was al langer een discussie gaande in de partij. Daarbij bleek dat een groot aantal kaderleden en militanten niet erg geporteerd was voor het laten vallen van de aanduiding "communistisch". Ook de partijleiding was niet eensgezind. Secretaris-generaal BANIAS was tegen de verandering, voorzitter KYRKOS was ervoor.

De uiteindelijke beslissing om zichzelf niet langer meer als communistische partij te presenteren, werd met 51% van de stemmen aangenomen. Het voorstel om de benaming "communistisch" te handhaven, kreeg 43% van de congresafgevaardigden achter zich en werd daarmee afgewezen. Het congres besloot verder dat de nieuwe partij - want dat wordt het - gebaseerd zal zijn op een "creatief marxisme" en een "duidelijke klasse-oriëntatie".

Voor de verdere uitwerking van een en ander zal er volgend jaar weer een congres - een oprichtingscongres in feite - worden gehouden. Dat zal dan ook de nieuwe naam van de partij vaststellen. De hoop is dat zoveel mogelijk andere linkse krachten bij de zaak betrokken zullen kunnen worden. Als alles dan geregeld is, zal Griekenland er een nieuwe links-socialistische partij bij hebben en weer een enkele communistische partij kennen, de KKE.

De benamingen "binnenlandse" en "buitenlandse" KKE verwijzen naar de scheuring die in 1968 in de Griekse CP, de KKE, plaatsvond. In Griekenland bestond toen het kolonelsregime, waaronder de KKE illegaal was verklaard. Gedurende die periode van illegaliteit kwam het tot een conflict en vervolgens tot een breuk tussen de orthodoxe dogmatici in de partij enerzijds en de voorstanders van een vrijere koers anderzijds. De breuk had sterk te maken met het Sowjet-ingrijpen in Tsjechoslowakije in 1968 maar was in eerste instantie een gevolg van de tegenstellingen die voortkwamen uit het feit dat een deel van de Griekse communisten in ballingschap, vooral in Oost-Europa, leefde terwijl een ander deel in Griekenland was achtergebleven en daar in de illegaliteit opereerde. Vandaar de naam "buitenlandse" KKE voor de eerste en "binnenlandse" KKE voor de tweede groep. De eerste handhaafde een strak orthodoxe opstelling en een volledige oriëntatie op Moskou, de tweede ontwikkelde zich in reformistische richting.

De binnenlandse KKE leek aanvankelijk de meeste aanhang te hebben. Na de val van het kolonelsbewind en de opheffing van de illegaliteit veranderde dat echter al snel ten gunste van de buitenlandse KKE. Deze laatste behaalde bij de parlementsverkiezingen van 1985 bijna 10%, de concurrent nog geen 2% van de stemmen.

Daar kwam bij dat de binnenlandse KKE in het grootste deel van de communistische beweging nooit erkenning als communistische partij wist te krijgen. De CPSU en haar bondgenoten, met uitzondering van de Roemeense CP, erkenden vanaf het begin alleen de buitenlandse partij. Behalve met de Roemeense onderhield de binnenlandse KKE alleen contacten met de Joegoslavische partij. Buiten Oost-Europa had zij alleen met enkele andere hervormingsgezinde CP-en contact, zoals bijv met de PCI, die echter ook met de buitenlandse KKE betrekkingen onderhield. Orthodoxe partijen die een relatie hadden met de buitenlandse KKE, negeerden daarentegen de binnenlandse partij. Deze slaagde er in tegenstelling tot haar concurrent nog wel in een contact met de Chinese CP op te bouwen maar dat leverde verder niet veel op.

De buitenlandse KKE slaagde er dus in de binnenlandse partij zowel op het Griekse nationale toneel als in de communistische wereldbeweging duidelijk te

overvleugelen. De laatste jaren presenteerde zij zich dan ook, daarbij gesteund door de CPSU c.s., steeds nadrukkelijker als "de" KKE zonder meer. Deze situatie wordt nu dus definitief, nu de binnenlandse partij van de aanduiding "communistisch" afziet.

Of er in Griekenland plaats is voor een partij zoals de voormalige binnenlandse KKE zich voorstelt, moet worden afgewacht. De nieuwe partij zal het vooral moeten hebben van een toeloop van die socialisten die het beleid van de huidige socialistische regering-PAPANDREOU niet links genoeg vinden. Overloop vanuit de KKE zit er niet in. Het omgekeerde wel. Wanneer men naar de cijfers kijkt waarmee het congres van de binnenlandse partij tot de voorgenomen gedaanteverwisseling besloot, lijkt het niet onwaarschijnlijk dat de nieuwe partij zal beginnen met een deel van haar aanhang te verliezen aan de KKE.